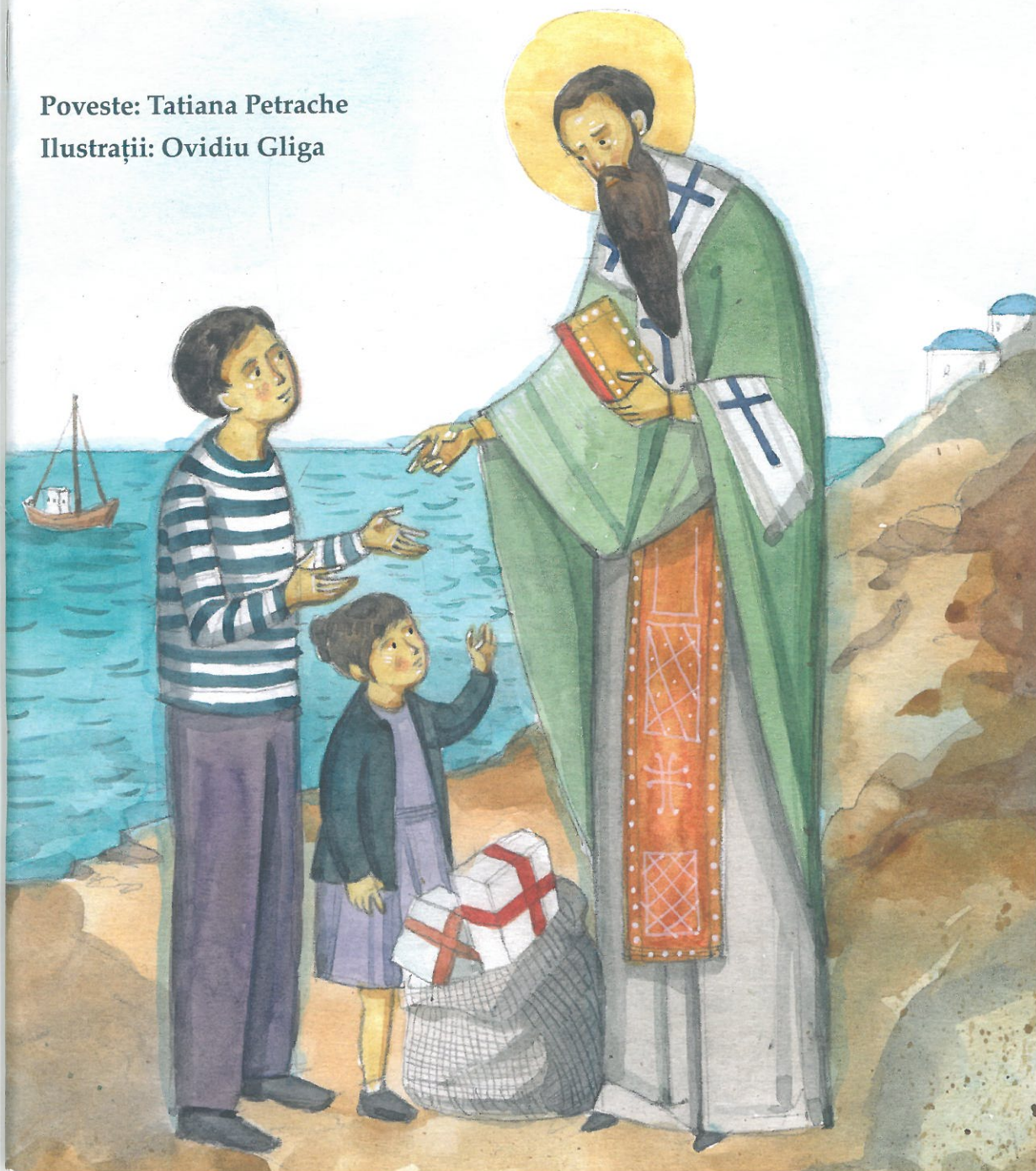

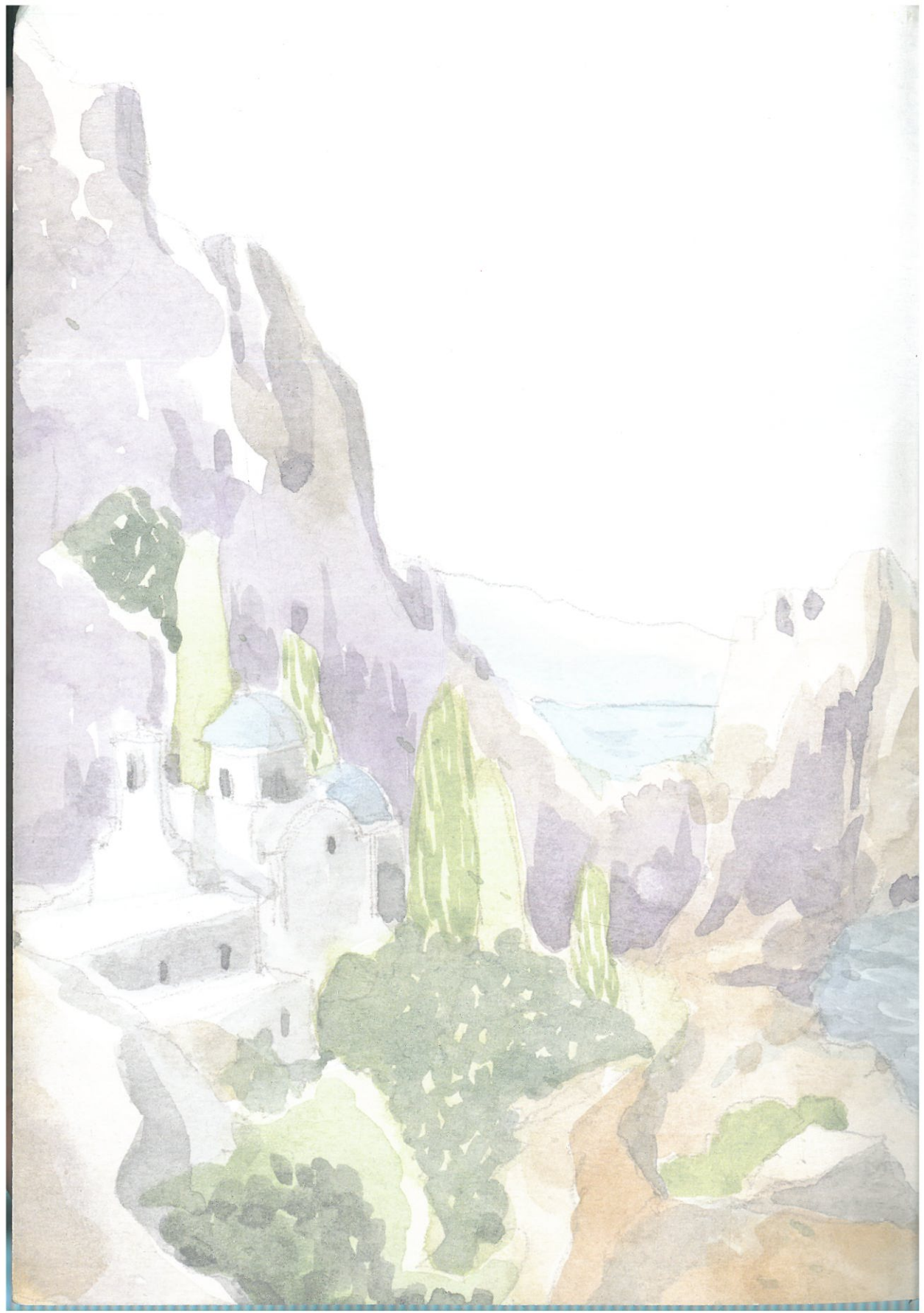
SĂRBĂTORI MARI PENTRU CEI MICI

Crăciun cu Sfântul Vasile

Poveste: Tatiana Petrache

Ilustrații: Ovidiu Gliga

SĂRBĂTORI MARI PENTRU CEI MICI

Crăciun cu Sfântul Vasile

Poveste: Tatiana Petrache

Ilustrații: Ovidiu Gliga

editura
Σοφία

București

*Nepoților mei,
Andrei, Veronica și Elena, Hristos, Evghenie și Teodor,
precum și mai micilor mei prieteni, Valentin și Teodor,
care mi-au inspirat această carte*

DTP: Ioana Gliga

Redactor: Alexandra Grigore

© Editura Sophia pentru prezenta ediție

ISBN 978-973-136-773-6

Descrierea CIP poate fi consultată la
Biblioteca Națională a României

Spre golf

20 decembrie – ultima zi de școală, ultimul clopoțel. Elevii clasei a VI-a intraseră în vacanța de Crăciun. Andrei își strânse cu ușurare cărțile și caietele, își salută colegii și ieși. Nimeni nu i-a dat însă atenție, pentru că, după terminarea orei de matematică, erau toți cu ochii lipiți de telefoane, ca să vadă ultimele postări.

– Crăciun fericit!, le spuse Andrei colegilor săi.

– Crăciun fericit! Să petreci bine! Să primești daruri bogate de la Moșu'!

– Vezi să nu vină...!

„Moșul cu costum roșu și barbă albă sigur nu va veni. Ce basme de adormit copii! Nici măcar frații mei nu mai pot fi vrăjiți cu asemenea povești!”, își spuse Andrei.

S-a dus la clasa alăturată ca să-l aștepte pe Teo, prietenul lui cel mai bun. Locuiau amândoi în micul golf al Sfântului Vasile, crescuseră împreună și erau nedespărțiți. Aveau și pasiuni comune: navigatul pe mare și pescuitul. Își doreau să devină căpitani de nave, și câte bătălii cu pirați nu purtaseră în jocurile lor din micul golf! Până acum, nu conduseseră singuri nici măcar o barcă, dar acest lucru avea să se schimbe. La sfârșitul verii, pe când făceau scufundări ca să adune scoici și să prindă caracatițe, au descoperit pe fundul mării o barcă. I-au rugat așa de stăruitor pe tații lor să o scoată din adânc, încât domnul Iani, tatăl lui Teo, a venit cu șalupa, iar ei au legat barca scufundată cu niște frânghii. Au tras-o afară până la mal și au aflat că era, de fapt, barca de pescuit a străbunicului, ce se scufundase acolo în vremea războiului. Avea o inscripție, care abia se mai vedea: „Arca, 1922”. Cei doi băieți împreună cu tații lor au hotărât să o repare și să o facă barca lor. Andrei voia să-i pună pânze și un motorăș. Până atunci însă, devenise locul preferat de joacă al fraților lui.

Iată-l pe Teo.

– Iupii!, chiui el țâșnind din clasă. Două săptămâni de vacanță ale noastre, să facem ce vrem, să ne jucăm, să reparăm barca, Andrei!

– Da, da, o să-i punem și pânzele pe catarg!

Au străbătut pe jos orașelul, capitala insulei, care se pregătea de sărbători. Magazinele erau decorate cu luminițe și globulețe multicolore, oameni de zăpadă din plastic, zăpadă din vată și țurțuri sclipitori din sticlă, Moși Crăciuni de toate dimensiunile, îmbrăcați în roșu și alb. Luminițele și culorile mult prea vii, care împodobeau casele vechi, de piatră, solemne și pline de istorie, umpleau aerul de o feerie artificială și nefirească. Oamenii alergau încoace și încolo după cumpărăturile pentru masa de Crăciun și după cadouri. În cele din urmă, au ieșit din forfota orașului și au luat autobuzul către Golful Sfântului Vasile. Se numea așa după o bisericuță, veche de sute de ani, a Sfântului Vasile. Cândva, acolo fusese locul de nevoință al unor călugări, despre care se spunea că slujeau împreună cu îngerii.

– Andrei, eu mă grăbesc, mă așteaptă ai mei să împodobim casa pentru Crăciun, dar după ce termin vin să îți aduc niște plase de pescar și niște frânghii, pe care le-am găsit în pivniță.

– O, da, pentru barca noastră!, răspunse Andrei entuziasmat.

– Dar ce este mai important încă nu ți-am spus, continuă Teo misterios. La anticariat am dat peste niște hărți vechi și peste niște istorii cu genovezi căutători de comori prin mările noastre. Abia aștept să le cercetăm împreună.

– Și eu și, îndată ce vom putea, ieșim cu barca în larg și începem cercetările, spuse Andrei.

Și se despărțiră, dar nu făcură prea mulți pași și Teo se întoarse alergând către Andrei.

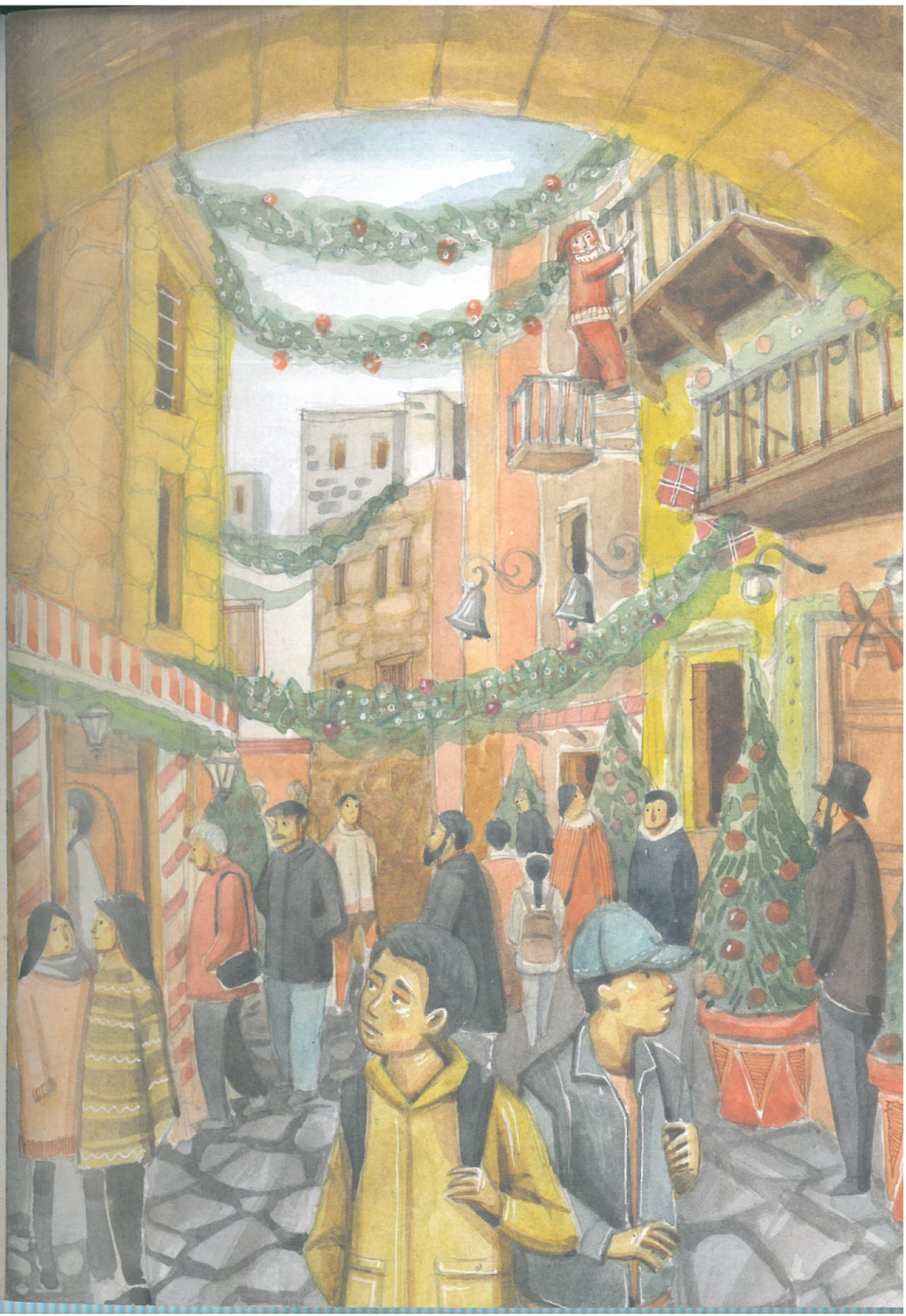
– Era să uit! Am un dar pentru tine, de Crăciun.

Și scoase o cutiuță de metal.

Andrei privi mirat la cutiuță, apoi se luminează la față.

– Nu cumva...?

– Întocmai, este chiar busola pe care ți-o doreai, și o luă la fugă către casă.

– Hei, Teo, mulțumesc!, îi strigă Andrei.

Teo se întoarse și îi făcu semn cu mâna, după care își continuă drumul spre casă. Andrei mai rămase o vreme pe loc, privind bucuros către micul golf. Era în formă de semicerc, cu două brațe ce țineau parcă într-o îmbrățișare cele două căsuțe cu livezile lor de portocali și lămâi, care se întindeau până la malul mării. Biseriçuța albă de piatră era așezată în partea dreaptă, pe un vârf stâncos, și era apărată de o armată de chiparoși înalți și zvelți. Un fior de entuziasm îl cuprinsese când își zări barca veche în mijlocul curții, cu cei trei frați ai lui roind în jurul ei și chiuind în jocurile lor cu pirați și bătălii navale. Nu apucă pe drumul care ducea direct spre casă, ci o luă pe o potecuță abruptă către biserică. Coborî agale, cu ochii pironiți în larg, departe, acolo unde, într-o bună zi, voia să ajungă cu barca lui. Undeva, alături, în iarba uscată, se auzi un foșnet lent. Te pomenești că era țestoasa care își făcea veacul prin apropiere! Bătea un vânt rece, care apleca lin chiparoșii din cimitir, anume ca să-l salute. Aici se odihneau bunicii lui și străbunicii din partea tatălui, și cei de dinaintea lor, și rudele lui Teo, și cei doi călugări pustnici, care viețuiseră aici înaintea tuturor.

Intră în curtea bisericii, se duse să îi salute mai întâi pe cei din cimitir și le aprinse candelile. Apoi, intră în biseriçuța de piatră, văruiată în alb și cu acoperiș azuriu, aprinse și aici candelile de la catapeteasmă și se închină la icoane. Își luă un scăunel și se așeză înaintea icoanei Sfântului Vasile. Îl privi îndelung: foarte înalt, drept și slab, cu fața smerită și uscățivă, cu tâmplele adâncite, fruntea înaltă și puțin încrețită, cu sprâncenele arcuite, asemenea omului îngrijorat, cu barba lungă și pe jumătate căruntă și cam pleșuv. Avea o privire adâncă, plină de bunătate și părea solemn și gânditor, cu veșmintele sale albe, împodobite cu cruci.

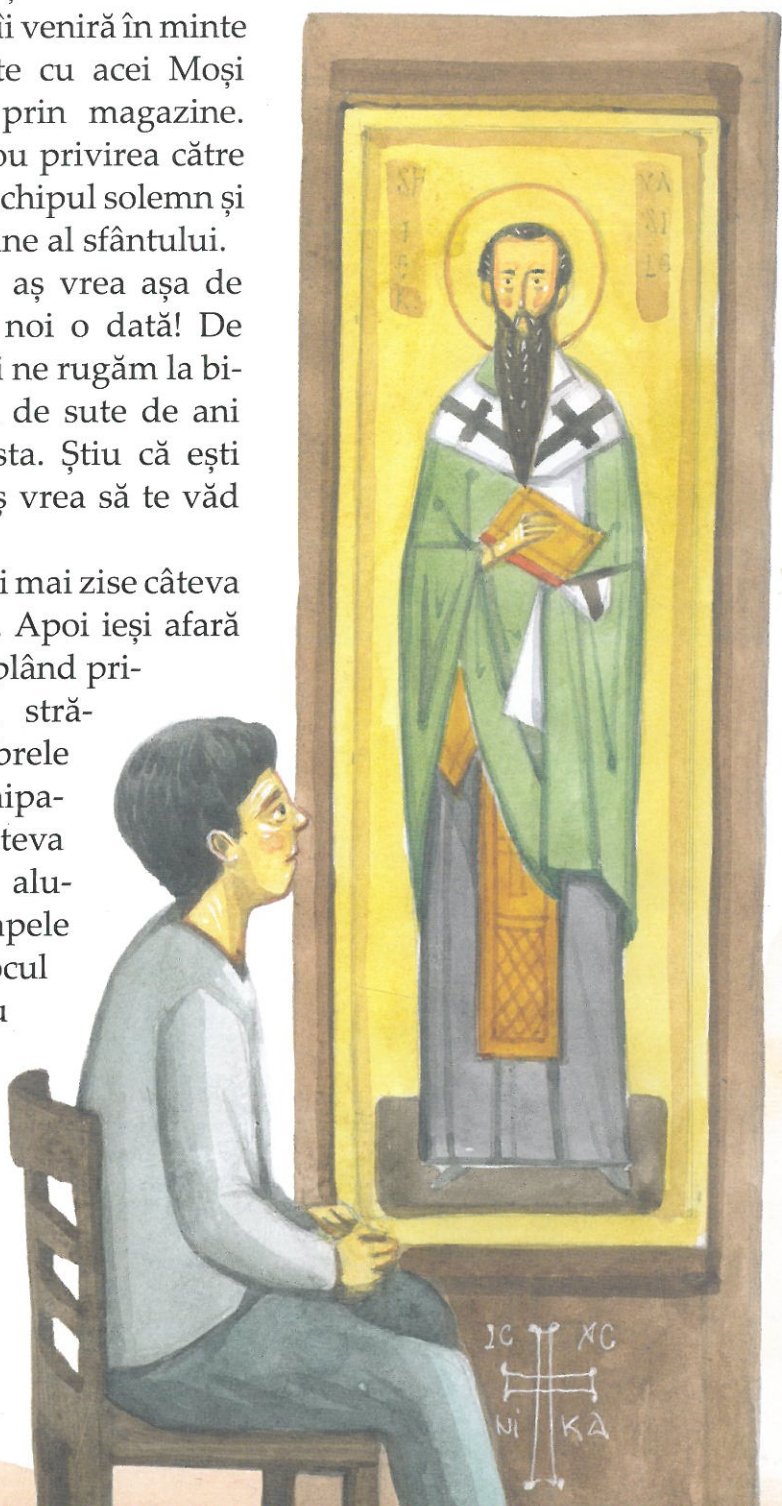
Andrei scoase metanierul și începu să zică rugăciunea: „Doamne, Iisuse Hristoase, miluiește-mă! Doamne, Iisuse Hristoase...” După o vreme se opri. Soarele deja cobora spre asfințit, o lumină roșiatică pătrundea firavă prin ferestruicile biseriçuței, iar afară se auzea clipocitul lin și ritmic al apei, ca o inimă ce bătea.

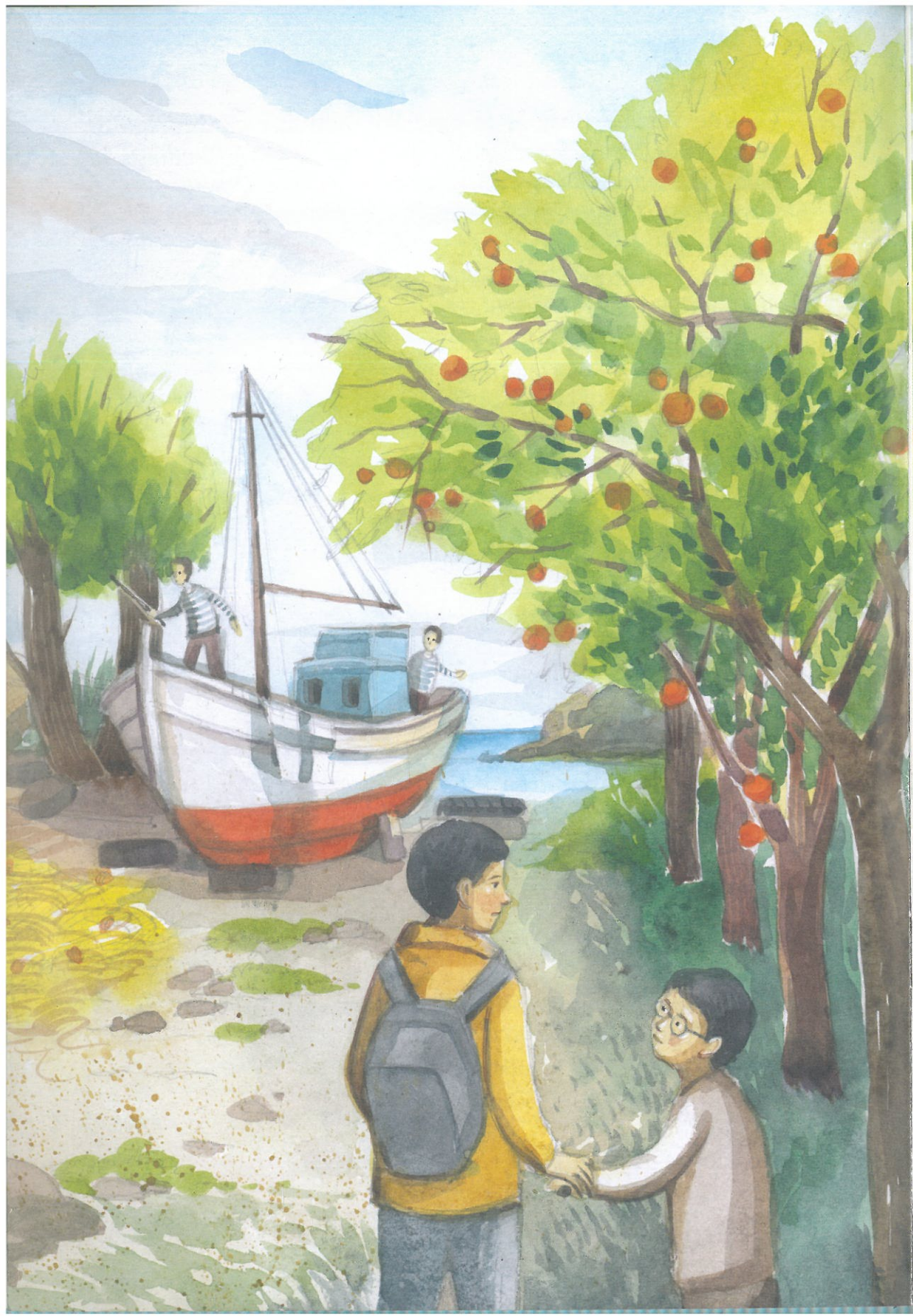
– Sfinte Vasile, spuse el cu hotărâre, tata zice că din Ajunul Crăciunului începi să cutreieri pământul și vii și locuiești la oamenii milostivi și le faci daruri.

Și, dintr-odată, îi veniră în minte imaginile stridente cu acei Moși Crăciuni expuși prin magazine. Își întoarse din nou privirea către icoană și se uită la chipul solemn și adâncit în rugăciune al sfântului.

– Sfinte Vasile, aș vrea așa de mult să vii și la noi o dată! De atâția ani venim și ne rugăm la biserița ta, iar tu de sute de ani păzești locul acesta. Știu că ești aici mereu, dar aș vrea să te văd aievea...

Își plecă capul și mai zise câteva „Doamne Iisuse”. Apoi ieși afară și rămase contemplând priveliștea apusului strălucitor, cu umbrele melancolice ale chiparoșilor și cele câteva bărci cu pânze alunecând ușor pe apele line. Își scoase blocul de desen și începu să schițeze una dintre bărcile cu pânze; voia să îi dăruiască desenul fratelui său Toma, și el pasionat de navigație.

Când simți că răcoarea și umezeala încep să-i pătrundă în oase, se ridică și porni spre casă. O luă ușor pe malul apei, care era lină ca un cazan de ulei.

– Andrei, Andrei, îi ieși în întâmpinare Toma, fratele lui mijlociu, copiii de la școală mi-au zis că Moș Crăciun nu există. Știu, noi îl avem pe Sfântul Vasile. Dar el există?

– Ei, nu l-ai văzut la bisericuță?

Toma tăcu o vreme descumpănit. De nenumărate ori îl văzuse pe Sfântul Vasile în icoana din bisericuță. Andrei îl luă de mână și trecură împreună printre portocalii plini de rod și se opriră în dreptul bărcii lor. Era o barcă pescărească solidă, de vreo trei metri lungime, cu o cabină mică pentru cârmaci, vopsită în alb și roșu. Cei doi gemeni, care aveau patru ani, se jucau aici de-a luptele cu pirății. Pusese ră pe corabie un steag cu emblema micului golf, o cruce mare pe o pânză albă, așa cum văzuseră pe veșmintele Sfântului Vasile. Se luptau în barcă cu niște dușmani imaginari, unul era la cârmă, iar celălalt învârtea o sabie dintr-o nuia și încerca să îndepărteze atacatorii închipuiți care, pare-se, erau hotărâți să se urce în barcă.

– Aievea vreau să-l văd, Andrei!, zise iarăși Toma cu hotărâre.

– Și eu vreau, îi răspunse fratele lui.

– Haideți la masă, repejor!, îi strigă mama din pragul casei.

Domnul Cosma, tatăl copiilor, veni din grădină, iar gemenii țâșniră din vechea barcă unde se jucau. Masa era pregătită, o cină simplă, cu câteva bucate de post: ciuperci cu spanac, salată, măsline și pâine de casă. Fetele așezau șervețele și aduceau paharele. Se închinară și se așezară la masă. Andrei era bucuros să îi vadă pe toți la un loc: gemenii, Evghenie și Teodor, care înfulecau înfometați după atâtea bătălii imaginare, Toma, cu doi ani mai mare decât ei, cu ochelarii mari pe nas și privirea gânditoare, care le spunea deja că vrea să fie doctor, „ca să-i facă bine pe toți oamenii”, și gemenele, Elena și Veronica, care erau în clasa a treia: Elena, foarte vorbăreață și jucăușă, iar Veronica, mai rezervată și cumpătată.

– Tată, apucăm să reparăm barca până în Ajun și să o și împodobim?, întrebă Andrei.

– Da, mâine după prânz avem vreme pentru asta! Vine și tatăl lui Teo să mă ajute.

– Uraa!, strigară într-un glas toți copiii.

– Și o lansăm la apă, nu-i așa?

– Firește, răspunse domnul Cosma, la ce e bună o barcă, dacă nu plutește pe apă?

– Băieții erau fericiți, nu mai ziceau nimic și mâncau grăbiți de parcă chiar atunci urma să se îmbarce pentru o aventură pe mare.

– Tată, și o să mergem la pescuit cu barca străbunicului?, întrebă Toma.

Domnul Cosma era grădinar, dar și pescuia când avea timp, căci se trăgea din neam de pescari.

– Fără doar și poate! Îndată ce ne va permite vremea, îi răspunse el.

Doamna Nicoleta îi privea cu un zâmbet blând și le spuse:

– Copii, nu uitați să vă pregătiți și voi bărcuțele-felinare! În Ajun o să mergeți să colindați și să duceți pachete pentru familiile necăjite. Eu voi termina mâine de cusut hăinuțele pentru copiii necăjiți, iar voi să adunați portocale și lămâi și să vă gândiți fiecare ce le veți dăru. În seara asta eu și fetele vom împodobi casa cu crenguțe de măslin și rozmarin. Totul este curat lună, am muncit toată ziua cu Elena și Veronica. Să păstrați așa până de Crăciun, vă rog să-mi făgăduiți! De altfel, îl așteptăm pe Sfântul Vasile să vină să ne binecuvânteze, iar atunci când aștepți oaspeți casa trebuie să fie curată, trebuie să ai mâncare bună și să fii vesel și cuminte.

– Dacă nu există Moș Crăciun, atunci cum de există Sfântul Vasile?, se repezi Toma.

Toți s-au oprit din mâncat și l-au privit cu uimire.

– Toma, de unde ai scos-o?, întrebă Andrei, de câte ori n-am mers noi la bisericuța Sfântului Vasile? Nu l-ai văzut acolo, la catapeteasmă? Uite-l și aici, în icoană!

Îi arată icoana sfântului care trona maiestuoasă în mijlocul încăperii, căci Sfântul Vasile era și ocrotitorul casei lor.

– Nu ți-am citit eu viața lui? Nu este el ocrotitorul golfulețului nostru? Crezi că toate astea sunt minciuni?

– Dacă Moșul îmbrăcat în roșu și care, cică, vine într-o sanie trasă de reni, este doar o poveste, cum de nu este o poveste și Sfântul Vasile?, întrebă Toma hotărât.

– Moșulețul în sania zburătoare, într-adevăr, nu există, răspunse Andrei. Dar Sfântul Vasile există!

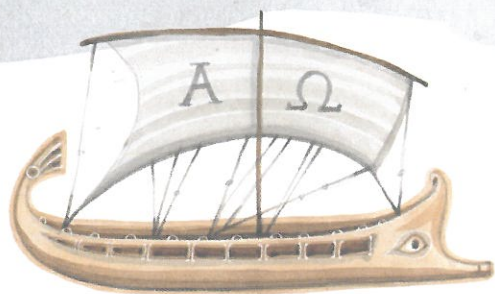
Iarăși tăcere.

– Astăzi, după ce am venit de la școală, m-am dus la bisericuța Sfântului Vasile și l-am rugat să vină să ne viziteze, continuă Andrei.

Copiii se uitară la el cu uimire, apoi se ridicară de la masă și făcură rugăciunea. La „Pentru rugăciunile...”, după ce domnul Cosma îi pomeni pe sfinții zilei, Toma se repezi și zise:

– Și pentru rugăciunile Sfântului Vasile cel Mare, pe care îl rugăm anul acesta să vină pe la noi.

Cei mari zâmbiră și spuseră „Amin”.

Pregătiri febrile

Mama și fetele au început să împodobească casa cu crenguțe verzi de rozmarin și de măslin, legate cu panglici roșii și aurii. Între timp, cei patru băieți au întins pe masa din bucătărie lemnișoare, hârtie de orez, lipici, șnururi multicolore, sfoară și cârpe adunate din atelierul de croitorie al doamnei Nicoleta și s-au pus să-și meșterească bărcuțele-felinare pentru colindat.

După o vreme, doamna Nicoleta apără cu trirema lor mare, pe care urmau să o împodobească cu ghirlande de hârtie colorată, din coji uscate de portocale și lămâi și cu lumânările. În fiecare an copiii săreau în sus de bucurie văzând trirema.

– Ooo, trirema noastră, într-o asemenea triremă a luptat Temistocle împotriva lui Cyrus! Cât mi-aș dori să am una adevărată!, a zis Toma.

– Pentru noi însă înseamnă navigarea omului către viață, după nașterea lui Hristos, le-a spus mama, și a împodobit-o frumos, după care a așezat-o pe pervazul ferestrei celei mari a salo-nului. Corabia sau Arca este simbolul Bisericii, ea ne scapă din potopul răutății și al morții.

– Cum adică?, se arată Toma nedumerit.

– Simplu, interveni domnul Cosma, care tocmai trecea pe acolo. Viața noastră este o călătorie, ce are ca punct de plecare nașterea sau, mai bine zis, botezul, când facem cunoștință cu Hristos, iar ca destinație Îl are tot pe Hristos, întâlnirea cu El. Toți pornim către El, trecem prin furtuni și ploi și vreme frumoasă: unii ajung, alții nu... Așa e pe mare, cu multe peri-peții, încheie el mucalit.

Apoi mama a desfăcut pânza de pe micul catarg și au văzut pe ea două litere mari: A și Ω, prima și ultima literă a alfabetului grecesc, începutul și sfârșitul, simbolurile lui Hristos.

– Este corabia de salvare pentru întreaga lume, așa cum în arca lui Noe s-au salvat toate viețuitoarele pământului și singurii oameni care Îl ascultau pe Dumnezeu, zise doamna Nicoleta.

Apoi a luat icoana Nașterii Domnului de pe perete, unde atârna împreună cu celelalte icoane ale praznicelor, a împodobit-o cu crenguțe verzi de dafin și de portocal și a așezat-o pe un iconostas mic în centrul salonului.

A doua zi, plini de entuziasm și povestind tot felul de scene din trecutul glorios al navigatorilor antici, au meșterit cu tata și cu domnul Iani, tatăl lui Teo, aproape toată ziua, până au reușit să repare fundul spart al bărcii pescărești, apoi au vopsit-o frumos în alb și i-au pictat numele cu culoare roșie: „Arca”. După aceea, au fixat pânza pe micul catarg, au pus înăuntru cele câteva ustensile pescărești și au împodobit-o cu ghirlande și

cu beculețe pe care le-au agățat de catarg. În sfârșit, în chiotele de bucurie și entuziasm ale copiilor, cei doi bărbați au lansat barca la apă. Era barca lor, reparată și împodobită chiar înainte de Crăciun, gata să îi ducă în cele mai aventuroase călătorii pe mare.

A doua zi era deja 23 decembrie. Băieții au adunat portocale și lămâi din grădina lor, au mai pus și pește pescuit de domnul Cosma și ouă proaspete de la găini și au făcut pachete pentru familia Ioannidis – o văduvă cu trei copii, al căror tată fusese răpus de cancer în urmă cu câțiva ani. Se descurcau greu, făcând curățenie pe la casele mai bogate, iar copiii mai mari munceau și ei pe la vecini după ce se întorceau de la școală. Doamna Nicoleta cususe hăinuțe noi pentru fiecare copil în parte, iar cei șase frați le-au dăruit și ei, fiecare, câte ceva: un caiet, un penar cu creioane și carioci, Toma – bărcuța lui cu motor preferată și ustensilele medicale de jucărie, gemenele – bucătărioara, cu tot cu ceștile de ceai și ceainicul de jucărie, iar Evghenie și Teodor – o pungă în care au pus toți soldățeii lor de lemn. Mama le spusese că un dar adevărat înseamnă să dai din ce ai tu mai bun, nu lucrurile care nu îți mai trebuie. S-au îmbrăcat frumos, și-au luat triablurile și corăbioarele, băieții mici și-au luat tobele,

Toma, fluierul, și au plecat să spună colinde și să ofere daruri prietenilor lor.

Au cântat toate colindele pe care le știau. Familia Ioannidis a fost tare mișcată, doamna Maria cu greu se putea abține să nu plângă, iar copiii erau entuziasmați.

– Doamnă Maria, a zis domnul Cosma după ce au terminat colindele și s-au așezat să mănânce câteva dulciuri, vă invităm la noi în ziua de Crăciun, să ne bucurăm împreună. Va veni și domnul Iani, vecinul nostru, cu familia.

– Da, mamă, da, mamă, să mergem și noi la domnul Cosma, în golfulețul Sfântului Vasile!, au strigat într-un glas cei trei copii.

– Domnule Cosma, ce pot să vă mai spun? Vă mulțumesc din inimă! Răspunsul l-ați primit deja.

Cine să fie?

S-au întors acasă. Afară începu să bată un vânt rece și să plouă ușor. Pe la ora opt, pe când doamna Nicoleta și fetele trebaluiau în bucătărie să pregătească bucate și prăjituri pentru masa de Crăciun, se auzi o bătaie în ușă.

– Cine să fie la ora asta?, îngăimă domnul Cosma nedumerit și se ridică de pe fotoliul unde-și citea ziarul lângă șemineu.

Deschise și câteva secunde rămase fără grai și el, și toți cei din casă. În prag stătea un călugăr înalt și slab, între două vârste, cu fruntea înaltă și tâmplele adâncite, pleșuv, cu o barbă lungă, pe jumătate căruntă, și cu o privire serioasă, dar plină de bunătate.

– Bună seara, boieri mari!, spuse el zâmbind, ca să rupă tăcerea.

– Bună... bună seara!, răspunseră toți dintr-odată ca treziți la realitate.

Călugărul intră înăuntru.

– Mă numesc papa-Vasilis și sunt de la o mănăstire din Capadocia, spuse el. Am fost trimis de la Episcopia Cezareei să liturghisesc de sărbători la biserica Sfântului Vasile și să cercetez și viața pustnicilor care s-au nevoit prin aceste locuri în urmă cu mulți-mulți ani. Vreau să scriu o carte despre ei. Mă puteți găzdui până de Bobotează?

Ai casei au rămas iarăși muți pentru o clipă.

– Desigur, părinte, spuse domnul Cosma, sunteți binevenit în căsuța noastră modestă. Vă putem oferi o cameră. Și ne bucurăm nespun că vom petrece sărbătorile la bisericuța Sfântului Vasile, unde nu se slujește decât o dată pe an, de ziua sfântului. Probabil că de pe vremea pustnicilor din vechime nu s-a mai slujit aici de Crăciun și de Bobotează.

– Dumnezeu să vă binecuvânteze, copiii mei, cu darurile Sale cele mari!

– Dar veniți să gustați ceva, cu siguranță sunteți foarte ostenit de pe drum. Avem niște măslina, linte și cartofi copți cu usturoi, și smochine uscate, zise doamna Nicoleta.

– Minunat, minunat, fiica mea, mulțumesc mult!, spuse el și se așeză pe scaunul pe care fusese poftit.

Toți copiii au venit lângă el ca atrași de un magnet și s-au așezat și ei la masă. Îl priviră în tăcere cât îmbucă cei câțiva dumi-cați și mănâncă niște smochine.

– Copii, mâine dimineață mergem să facem slujba Ceasurilor împărătești în bisericuța Sfântului Vasile, le spuse el.

Și cum ei îl priveau surprinși, papa-Vasilis continuă:

– Acum se pregătește mica peșteră din Betleem să-L primească pe cel mai mare împărat, pe singurul Împărat al nostru, Dumnezeu și om.

Copiii îl priveau cu luare-aminte și întrebători.

– Dar, ca să Se nască un asemenea Împărat, omenirea a avut nevoie de mii de ani ca să se zămislească Maica Domnului, făptura cea mai curată, din care să-Și ia Trupul Dumnezeu Însuși, continuă el ca pentru sine. De la Adam și Eva, la Set, la Enoh, la Noe... Ați auzit de Noe?

– Daa, cel cu potopul și Arca, se repezi Toma.

– ... La Avraam, la Isaac, la Iacov, până la David și la proroci, până la Fecioara Maria și bătrânul Iosif, rudenia sa.

– Și de ce a trebuit să Se facă și om și nu a rămas doar Dumnezeu?, întrebă Elena.

– Dacă nu S-ar fi pogorât El la noi, nu putea să ne tragă pe noi la El, să ne facă asemenea Lui, nemuritori și vii. E ca și cum vrei

să salvezi de la înec un om: dacă nu te cobori acolo unde este el și nu îi dai mâna și nu îl apuci, nu poți să îl ridici. Ei, oamenii, dacă nu dau mâna cu Dumnezeu, se îneacă în moarte. Dacă nu S-ar fi făcut om, nu ne-ar fi putut întinde mâna să ne scape de la înec.

– Eu știu să înot, nu mă voi îneca, spuse Toma.

Papa-Vasilis se întoarse către el și îi zâmbi:

– Nu în apele mării ne îneacă, acestea sunt mai puțin primejdioase, ci în apele unui ocean nesfârșit care s-a deschis ca un hău între Dumnezeu și om, atunci când omul L-a părăsit pe Dumnezeu.

Toma rămase descumpănit și gânditor.

Ceasurile împărătești

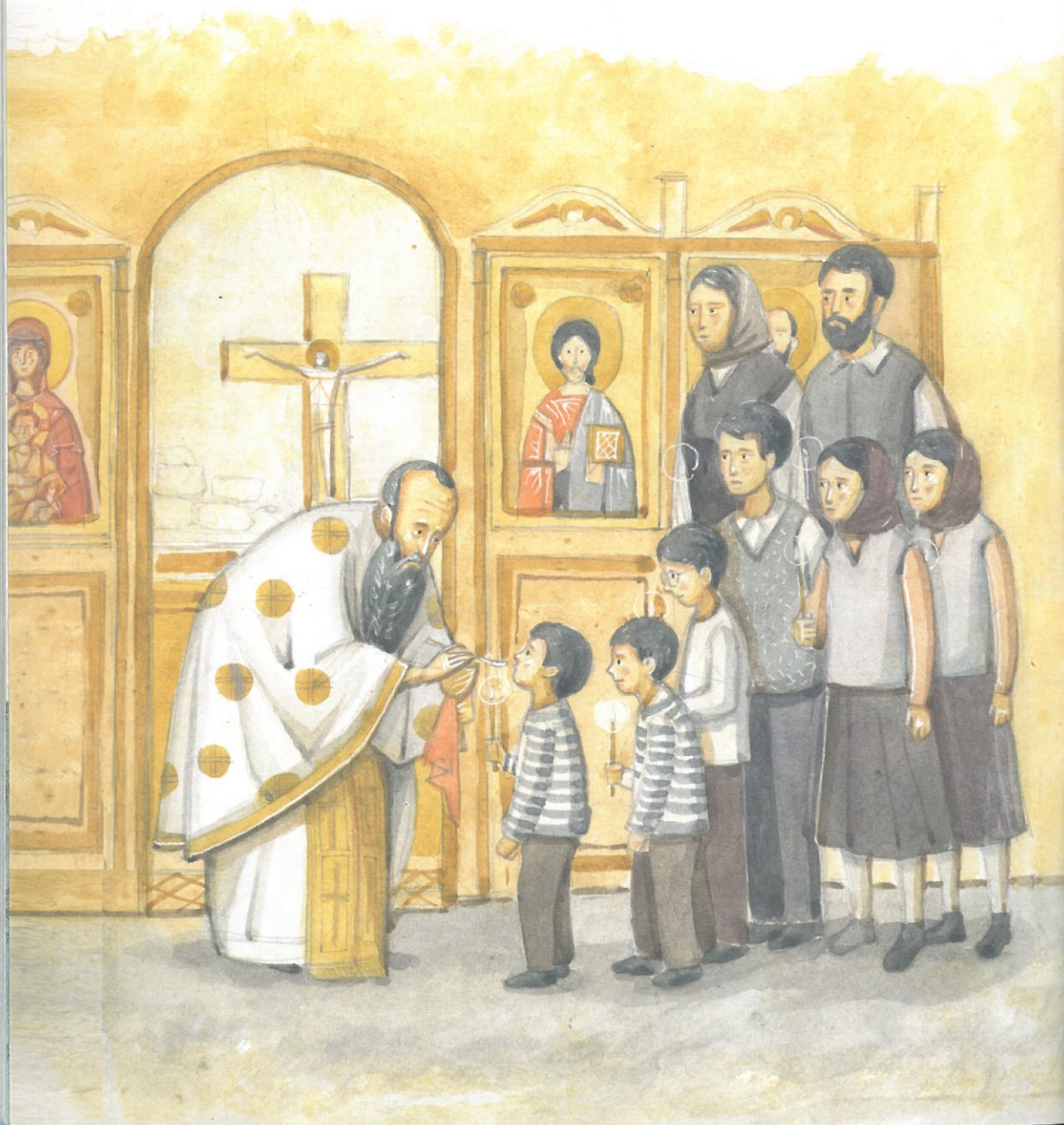
A doua zi de dimineață au luat tămâie, lumânări de ceară curată și ulei de măsline pentru candelă și au urcat cu toții la bisericuță. A venit și Teo cu părinții și cei patru frați, a venit și doamna Maria, văduva, cu cei trei orfani ai ei, căci domnul Cosma s-a îngrijit să îi anunțe pe toți că se slujește la Sfântul Vasile. Doamna Nicoleta a adus și o mică corabie de lemn, pe pânzele căreia scria A și Ω, și a așezat-o pe pervazul lat al uneia dintre ferestrele bisericuței.

Andrei și Teo au urcat primii, unul a tras clopotele prelung și cu mare bucurie, iar celălalt a bătut toaca ritmic și frumos, încât ecoul acoperi tot golful, vestind începutul slujbei. Au aprins candelă și lumânările, și-au pregătit cărțile. Lumina de dimineață pătrundea timidă pe cele două geamuri mici ale bisericii. Papa-Vasilis s-a îmbrăcat cu veșminte albe cu cruci mari, purpurii, și, cu chipul scufundat în rugăciune, a tămâiat încet și solemn. Au început Utrenia, apoi au citit Ceasurile. Copiii mai mari citeau pe rând psalmii Ceasurilor, iar cei care știau muzică cântau. Au ajuns la *Vitleeme, gătește-te...* pe care l-au cântat cu toții cu mare însufletire. Apoi la *Fecioara astăzi*, pe care l-au repetat de multe ori în acea zi, răsună biserica. În timp ce cântau cu o bucurie care le încălzea inima și le-o făcea să tresalte, Andrei îl privea pe papa-Vasilis: înalt, slab, cu fruntea înaltă și brăzdată de încrețituri, cu tâmplele adâncite, pleșuv, cu părul negru cărunt, smead la față, cu veșminte albe cu cruci.

„Ce coincidență!”, se gândi el. „Seamănă leit cu Sfântul Vasile din icoana de pe catapeteasmă!”

Chiar atunci papa-Vasilis îl privi cu multă bunătate și îi zâmbi. Andrei fu săgetat de o emoție și o bucurie negrăite.

Apoi, Andrei și Teo au citit cu glas limpede și tare Paremiile zilei, acele profeții din Vechiul Testament care vorbeau despre nașterea lui Dumnezeu din Fecioară. Din Prorocia lui Isaia citire: „...Iată Fecioara va lua în pântece și va naște Fiu și se va chema

numele Lui Emanuil... Cu noi este Dumnezeu, înțelegeți neamuri și vă plecați. Auziți până la marginile pământului...”

Pe la ora nouă s-au terminat Ceasurile, apoi au făcut Liturghia Sfântului Vasile și s-au împărtășit cu toții. Era o zi însorită, cu un vânt blând care unduia chiparoșii și făcea să se audă ritmic sune-tul valurilor lovindu-se de țărm. Cei mici au început să alerge pe trepte și să se ia la întrecere cine ajunge primul la barcă.

– Nu vreți să veniți la noi cu toții, să bem un ceai și să luăm o gustare?, îi invită doamna Nicoleta.

Primiră cu bucurie. Însuflețiți de frumusețea din jur și purtați parcă pe sus de o simțire nouă, copiii ajunseră într-un suflet la barca lor, ale cărei ghirlande fluturau în briza caldă.

– Tată, tu de ce nu te-ai făcut pescar?, îl întrebă dintr-odată Toma pe domnul Cosma.

Luat prin surprindere, acesta rămase o clipă ținut locului, privind marea și mica barcă împodobită.

– De ce?, reveni Toma.

– Îți voi povesti într-o bună zi, zise și intrară în casă.

Doamna Nicoleta și fetele s-au dus în bucătărie să pregătească gustarea. Domnul Cosma a adus un lemn gros și a aprins focul în șemineu. Doamna Nicoleta le puse ceai de munte cu lămâie și miere, îi servi cu fructe uscate, smochine, măslina, banane, portocale și alte bunătăți. Veronica scoase din dulap biscuiți și ciocolată de casă făcute chiar de ea. După ce s-au mai încălzit puțin și și-au ostit foamea, Toma i-a spus lui papa-Vasilis:

– Papa-Vasilis, spune-ne adevărata poveste a Crăciunului!

– Adevărata poveste a Crăciunului, hmmm...

Și papa-Vasilis își luă ceașca de ceai și se așeză în fotoliul de lângă șemineu. Nerăbdători, toți copiii se așezară în jurul lui, care pe scaune, care pe covor, așteptând să înceapă povestea.

Adevărata poveste a Crăciunului

– Acum foarte mult timp, în urmă cu vreo două mii de ani, Dumnezeu a hotărât ca Fiul Său să Se nască om dintr-o fecioară, cea mai curată făptură umană care a existat vreodată. Ea îi întrecea în curăție și în bunătate nu numai pe oameni, ci și pe îngeri. Doisprezece ani a viețuit în Templul din Ierusalim în rugăciune și în cercetarea Scripturilor, fiind hrănită de un înger. Apoi, când a împlinit cincisprezece ani, depășind vârsta până la care fecioarele puteau viețui în Templu, a fost dată în grija unui unchi de-al ei, bătrânul Iosif, care era văduv și avea copii.

Dar ea a zămislit în pântec de la Duhul Sfânt, după ce mai înainte un înger al Domnului, Arhanghelul Gavriil, i-a vestit ei aceasta.

După nouă luni s-a apropiat vremea să nască, dar nu a putut rămâne acasă, în Nazaret, unde locuia cu Iosif și copiii lui,

pentru că împăratul Octavian Augustus dăduse poruncă ca toți locuitorii imperiului să meargă să fie înregistrați în localitatea de care aparținea familia lor. Iar Maria și Iosif au trebuit să meargă la Betleem, pentru că ei erau din neamul regelui David, și acolo era reședința acestei mari familii. Ați auzit de regele David?

– Daa, au răspuns copiii în cor.

– E cel care a scris Psalmii, a zis Elena.

– Și l-a biruit pe Goliat cu o praștie și o pietricică, a spus Teodor, cel mai războinic din familie.

– El este tatăl regelui Solomon, a zis Toma.

– Bine, bine, văd că știți, a zis papa-Vasilis. Ei, și după un drum lung de mai multe zile, călare pe o asină, prin deșert, în cele din urmă au ajuns în Betleem. Și după ce s-au înscris pe listele împăratului, au încercat să găsească o gazdă unde să înnopteze, dar nu au găsit loc decât într-o peșteră care era folosită drept grajd pentru vite. Și a născut Maria acolo, în ieslea vitelor, pe Dumnezeu Însuși Care S-a pogorât și S-a făcut prunc mic, înțelegeți?

– Nuu, au răspuns copiii, nepricepând cum Dumnezeu Însuși, Care a făcut cerul și pământul, cu toate plantele și vietățile, a putut să Se nască ca un prunc mic.

– Așa este, aceasta este o taină, nimeni nu o poate pricepe.

– Și apoi?, a întrebat Evghenie.

– Apoi au venit păstorii. În afară de Maria și de Iosif, primii care au aflat de nașterea dumnezeiescului Prunc au fost păstorii. Îngerul Domnului le-a vestit lor că S-a născut Mântuitorul lumii, Mesia cel așteptat de veacuri. Aceștia erau oameni simpli și iubitori de Dumnezeu, trăiau cinstit de pe urma turmelor lor și, departe de lume viețuind, se rugau neconținut Domnului. De aceea s-au și învrednicit să-L vadă primii. În noaptea aceea, au auzit cântarea mulțimilor de îngeri: „Slavă întru cei de Sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire”. Ei aduceau vestea cea mare a împăcării omului cu Dumnezeu, căci Dumnezeu S-a făcut om asemenea nouă și S-a unit cu noi întru toate, afară de păcat. Ați fost atenți azi la slujbă?

La întrebarea asta mai toți au amuțit, pentru că, da, fuseseră când și când atenți, dar gândul lor zbură la cadourile pe care

aveau să le ofere sau să le primească, gospodinele își verificau în minte rețetele ultimelor feluri de mâncare pe care le mai aveau de făcut, fetele se gândeau deja cu bucurie la rochițele noi pe care urmau să le îmbrace a doua zi și la cum să-și îndeplinească părul...

– Ei, iată ce zice o cântare, continuă papa-Vasilis: „Cerul și pământul astăzi după prorocie să se veselească, îngerii cu oamenii duhovnicește să prăznuiască, că Dumnezeu în trup S-a arătat celor ce ședeau în întuneric și în umbră, născându-Se din Fecioară. Peștera și ieslea L-au primit, păstorii minunea vestesc, magii de la răsărit în Vitleem daruri aduc. Iară noi laudă cu buze nevrednice ca îngerii să-I aducem: Slavă întru cei de Sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, că a venit așteptarea neamurilor, venit-a și ne-a mântuit pe noi din robia vrăjmașului”. Aici se spune totul despre Crăciun. În cuvintele slujbelor aflați taina fiecărei sărbători.

Apoi, următorii care au venit să se închine Pruncului ca lui Dumnezeu, ca Împărat al împăraților, au fost magii de la Răsărit. Aceștia se pare că erau din Persia și se ocupau cu astronomia. Cercetau astrele și încercau să dobândească astfel cunoașterea lucrurilor omenești și dumnezeiești. Și li s-a arătat lor Arhanghelul Gavriil în chip de stea mișcătoare care îi îndemna să-l urmeze. Atunci magii și-au luat familiile și s-au pregătit de o lungă călătorie pe urmele stelei, știind dintr-o veche profeție că semnul acesta însemna că S-a născut Împăratul împăraților și Domnul domnilor. Deci, au pornit din Persia chiar când S-a născut Hristos și au ajuns după vreo doi ani în Palestina. Cu bună credință fiind, au trecut mai întâi să-l salute pe regele țării și să-l întrebe dacă nu cumva a aflat unde S-a născut Împăratul împăraților. Dar Irod, nu numai că nu s-a bucurat de așa o veste, ci i-a și pus îndată pe învățații de la curte să cerceteze ce spun prorociile. Magii și-au continuat drumul călăuziți de stea, adică de Arhanghelul Gavriil, până ce acesta s-a oprit deasupra unei case din Betleem. Și au intrat și i-au găsit aici pe Fecioara Maria cu Pruncul, care acum crescuse puțin, și pe bătrânul Iosif.

S-au închinat Pruncului și I-au făcut trei daruri: mai întâi aur, pentru că așa se aduce împăraților, căci magii aceștia, să știți, Îl cinsteau ca împărat. Apoi, i-au dăruit tămâie, pentru că se folosește la slujbe, căci ei cunoscuseră că Pruncul este Însuși Dumnezeu. Și, în sfârșit, smirnă, care se folosește și ca medicament, dar și la îngroparea morților. Acest dar era o profeție despre jertfa pe care avea să o facă mai târziu Hristos prin răstignirea Sa.

Apoi magii, primind înștiințare în vis să nu mai treacă pe la Irod, s-au întors pe altă cale la casele lor. După ce au plecat magii, îngerul s-a arătat în vis lui Iosif și i-a spus: „Scoală-te, ia Pruncul și pe mama Lui și fugi în Egipt și stai acolo până ce-ți voi spune, fiindcă Irod are să caute Pruncul ca să-L ucidă”.

Și, sculându-se, Iosif a luat Pruncul și pe mama Lui și au fugit în Egipt. Se pare că îi însoțea și Iacov, fiul lui Iosif și ruda Domnului.

Copiii și părinții lor ascultaseră numai ochi și urechi. Papa-Vasilis avea un fel al lui, foarte plăcut, o voce pătrunzătoare și ochii adânci, nu-ți puteai dezlipi privirea de la el.

– Peștera Nașterii mai are și un alt înțeles, copii.

– Care?, au întrebat ei curioși.

– Peștera Nașterii este chipul Bisericii, în care jertfelnicul este ieslea, preotul de rând este bătrânul Iosif, clericii sunt magii, diaconii sunt păstorii, preoții sunt îngerii, Arhiereul este Domnul, tronul Lui este Fecioara...

Și pentru că se așternuse iarăși tăcerea, domnul Cosma îi îndeamnă pe copii:

– Haideți să cântăm cu toții colindele noastre, să ne audă și papa-Vasilis, că nu se știe când va mai trece pe-aici de Crăciun!

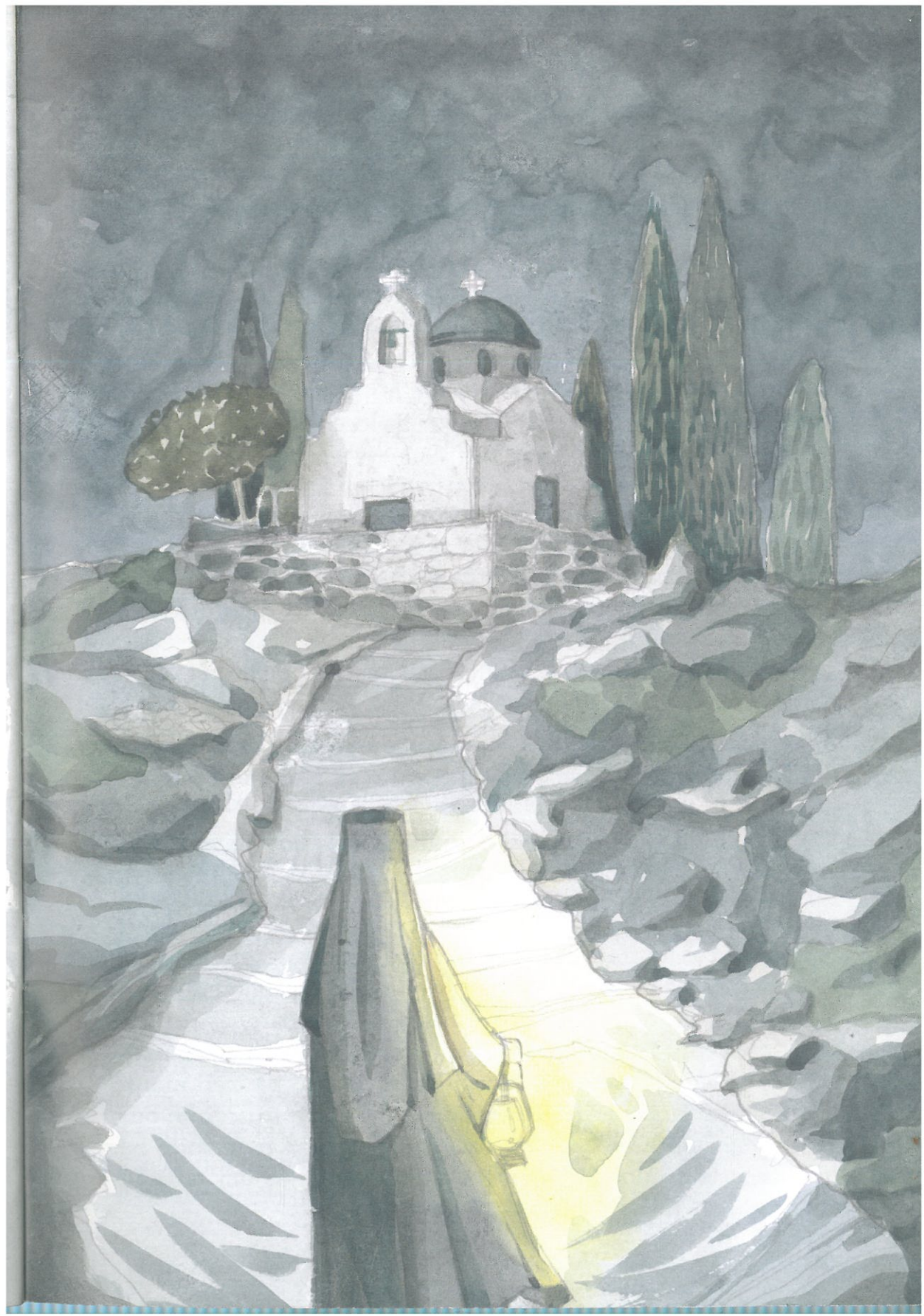
Papa-Vasilis zâmbi blând. Au început cu toții să îi cânte, mici și mari, cele mai frumoase colinde pe care le știau. Andrei și frații lui au adus apoi darurile pe care le pregătiseră cu mâna lor pentru fiecare. Erau jucării din lemn și hârtie meșterite cu mare trudă – mașinuțe, soldăței, avioane –, păpuși din cârpe făcute de fete cu ajutorul doamnei Nicoleta, caiete cu învelitori de catifea pentru cei mari, săculețe cu coji de portocale și lămâi uscate și vopsite în diferite culori și alte minunății ieșite din mâinile copiilor. Fetele i-au făcut mamei lor un frumos ștergar de bucătărie, pe care au brodat o corabie împodobită de Crăciun, băieții i-au cioplit câteva linguri de lemn ajutați de domnul Cosma. Domnul Cosma le-a dăruit tuturor băieților bărcuțe cu motor meșterite de el însuși, iar doamna Nicoleta a scos din cuptor niște plăcinte minunate. Fiecare a făcut ceva cu mâna lui pentru ceilalți.

După aceea, au plecat fiecare pe la casele lor, promițându-și să se revadă a doua zi dis-de-dimineață. Se înserase de-a binelea și erau cu toții obosiți, așa că cei mici s-au dus să se culce, iar doamna Nicoleta și domnul Cosma au rămas să pregătească masa de a doua zi.

Papa-Vasilis le-a spus că se duce în bisericuță să se roage și că îi așteaptă pe toți acolo în zori de zi. Și-a luat un felinar și a pornit agale către bisericuță. Îl vedeau cum urcă încet, ca o stea mișcătoare care se îndrepta către bisericuța de unde toată noaptea s-a văzut lumină.

Andrei era în camera lui și privea barca împodobită, cum se leagănă ușor în apele mării. Se gândea la cuvintele lui papa-Vasilis despre peștera Nașterii care închipuie Biserica. Mama le spusese că și Arca închipuie Biserica. Oare cum putea să fie Biserica asemănată cu două lucruri atât de diferite?

Oare să fie chiar el?

Cu o oră înainte de începerea slujbei, Andrei s-a trezit, s-a spălat, și-a luat hainele lui cele mai bune și, cu un felinar în mână, a pornit spre bisericuță. De la casa alăturată se vedea venind un alt felinar, era Teo. Au urcat scările în tăcere. După un timp, Teo îi zise:

– Ai văzut cât de mult seamănă papa-Vasilis cu Sfântul Vasile din icoană?

– Da, am văzut, a răspuns Andrei și nu și-a mai continuat gândul.

Fără să vorbească unul cu altul, fiecare pornise mai devreme de acasă, mânat de gândul că părintele era chiar Sfântul Vasile pe care așa de mult voiau să-l cunoască.

Papa-Vasilis era acolo, în altar, cu epitrahilul la gât, citea pomelnice. Avea foarte-foarte multe. I-a văzut intrând și le-a zâmbit.

– Bun venit, băieți! La mulți ani!

– Binecuvântați!, au răspuns ei și s-au așezat în tăcere pe scăunele.

După o vreme au început să vină și ceilalți, bucuroși și îmbrăcați frumos și plini de însuflețire. La *Hristos Se naște, slăviți-L* au cântat cu toții pe de rost, de răsuna biserica. Apoi, la *Toată suflarea* Andrei și-a amintit de ce le-a spus papa-Vasilis despre întreaga faptură care s-a făcut părtașă nașterii lui Hristos, înnoindu-se.

„Astăzi Hristos în Vitleem Se naște din Fecioara, astăzi Cel fără de început Se începe și Cuvântul Se întrupează, și pământul cu oamenii se veselește: magii aduc daruri, păstorii minunea vestesc. Iară noi neîncetat strigăm: Slavă întru cei de Sus lui Dumnezeu, și pre pământ pace, întru oameni bunăvoire”, a cântat foarte frumos, la sfârșitul Laudelor, domnul Iani, tatăl lui Teo, cu vocea lui baritonală și puternică.

De data asta, pentru prima oară, Andrei a fost atent la fiecare cuvîntel, de parcă în cuvinte era ascunsă o taină pe care nu voia s-o piardă. Apoi lumina zorilor a început a pătrunde prin feres-truici: „Slavă Ție, Celui ce ne-ai arătat Lumina, slavă întru cei de Sus lui Dumnezeu și pe pămînt pace, întru oameni bunăvoire”.

A început Liturghia la care au cântat de multe ori troparul Crăciunului: *Nașterea Ta, Hristoase Dumnezeul nostru*, iar la sfârșit s-au împărtășit cu toții. Au coborât spre casă cu fețele luminoase și s-au așezat la masa de Crăciun: papa-Vasilis și cele trei familii. Papa-Vasilis a binecuvîntat bucatele și au început să mănânce cu poftă, după 40 de zile de post încheiate, din bunătățile pregătite de mamele lor. După un timp, papa-Vasilis le spuse:

– Dacă Nașterea lui Hristos nu e și nașterea noastră, n-am făcut nimic. Și noi trebuie să Îl naștem pe Hristos în noi înșine.

– Cum să-L naștem și noi pe Hristos? Doar femeile nasc, spuse Toma nedumerit.

– Cum? Simplu! Numele Lui e o mică sămânță ce pătrunde în inima noastră când îl rostim, și, dacă Îl chemăm clipă de clipă, crește și se face mai mare și mai mare în inima noastră, până ce ajunge să trăiască El înlăuntrul nostru.

Copiii au rămas îngîndurați.

După ce au mai stat să povestească, papa-Vasilis s-a ridicat și le-a spus:

– Dragii mei, vă mulțumesc pentru ospitalitate. Acum voi pleca să cutreier insula în căutarea locurilor unde s-au nevoit pustnicii din vechime. Mă voi întoarce însă în ajun de An Nou, ca să-l sărbătorim împreună pe Sfântul Vasile.

Și-au luat rămas bun cu toții, iar papa-Vasilis a început să urce către bisericuță, unde voia să se închine înainte de a pleca în căutarea pustnicilor săi. L-au urmărit cu privirea până s-a pierdut printre chiparoși.

Îmboldit de o bănuială, Andrei a zbughit-o din casă și a prins a goni către bisericuță. S-a mișcat ca fulgerul și a ajuns în vârful dealului, a deschis în grabă ușa bisericuței cu mână tremurîndă, dar nu mai era nimeni. Doar Sfântul Vasile îl privea din icoană,

cu ochii parcă mai puțin sobri ca de obicei și cu un zâmbet blând pe chip.

Andrei s-a așezat îngândurat pe scăunel și și-a scos metanie-rul. Privea la chipul sfântului. Două lacrimi i s-au scurs pe obraji și au căzut fierbinți pe lespezile vechi de ani. Dacă s-ar fi putut, le-ar fi cerut pietrelor să-i povestească tot ce văzuseră acolo de-a lungul timpului...

(va urma)

